

Svar på 10-dages forespørgsel fra Enhedslisten de Rød-Grønne om beskæftigelse af mennesker med handicap

7. oktober 2021
Side 1 af 8

Enhedslisten de Rød-Grønne har fremsendt en 10-dages forespørgsel om beskæftigelse af mennesker med handicap. I nærværende notat besvarer Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse henvendelsen.

Spørgsmål: *Enhedslisten de Rød-Grønne spørger om, hvordan udviklingen er i Aarhus for beskæftigelsen af mennesker med handicap – i private og offentlige jobs. Derudover spørges der til kommunens indsats på området.*

Besvarelsen ønskes gerne belyst over de senest 5 år.

Besvarelsen henviser til VIVE's rapport "Handicap og beskæftigelse 2020".

Besvarelse:

VIVE's rapport 'Handicap og beskæftigelse 2020' er baseret på en spørgeskemaundersøgelse om befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet i 4. kvartal 2020.

Undersøgelsen bygger på en stikprøve, som Danmarks Statistik har gennemført blandt 15-74-årige danskere. I alt har 14.030 personer på landsplan deltaget i undersøgelsen, hvoraf 3.056 personer har oplyst, at de har et handicap.

I undersøgelsen måles handicap som borgernes "selvvurderede handicap". Det vil sige respondenternes egne oplevelser og vurderinger af deres situation.

Da datagrundlaget er begrænset, er data ikke opgjort på kommuneniveau. Der kan derfor ikke leveres Aarhus-data, der kan sammenlignes med opgørelserne i VIVE's rapport.

MSB har ikke en samlet opgørelse over alle aarhusianere med et handicap og kan derfor ikke give en enkel og samlet opgørelse over udviklingen i beskæftigelsen af mennesker med handicap.

MSB har alene data på, hvor mange borgere, der modtager handicapkompenenserende ordninger og/eller et socialt tilbud grundet deres handicap. Det vurderes, at denne målgruppe udgør en delmængde af gruppen af borgere, der repræsenteres i VIVE's rapport.

Besvarelsen af 10-dages forespørgslen bygger derfor på:

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Fagligt sekretariat
Aarhus Kommune

Ledelse- og Politisk betjening
Jærgergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 41 85 67 16

Direkte e-mail:
ekre@aarhus.dk

Sag: 21/092570-2
Sagsbehandler:
Kristian Erland Eskildsen /
Christina Vang Pedersen

1. Voksne borgere, der modtager handicapkompenserende ordninger efter lov om kompensation til handicappede i erhverv og lov om aktiv beskæftigelsesindsats.
2. Voksne borgere med handicap, der modtager bostøtte i eget hjem, bor i bofællesskab, botilbud eller modtager et socialt dagtilbud. Det vil sige borgere over 18 år, der af kommunen er bevilliget et socialt tilbud efter §§ 85, 107, 108, 103 og 104 i Serviceloven grundet deres handicap. Denne målgruppe omfatter borgere med fysisk funktionsnedsættelse, hjerneskade, udviklingsforstyrrelse og udviklingshæmning.

7. oktober 2021
Side 2 af 8

Ad 1. Voksne borgere, der modtager handicapkompenserende ordninger

En måde at beskrive beskæftigelsen blandt aarhusianere med handicap er at se på den gruppe, der får bevilliget personlig assistance eller hjælpemidler, så de kan opnå eller fastholde et arbejde.

Disse ordninger medvirker til at kompensere for de barrierer, som mennesker med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse kan opleve ift. uddannelse og job. Denne målgruppe *kan* omfatte borgere i sociale tilbud grundet deres handicap, men typisk vil borgerne på handicapkompenserende ordninger generelt være tættere på arbejdsmarkedet end borgere i sociale tilbud. Der kan derfor være overlap mellem gruppen af borgere, der omfattes af data i nærværende afsnit og gruppen af borgere, der omfattes af data i efterfølgende afsnit vedr. voksne borgere med handicap, der modtager bostøtte i eget hjem, bor i bofællesskab, botilbud eller modtager et socialt dagtilbud.

Opgørelsen omfatter alene Aarhus-borgere.

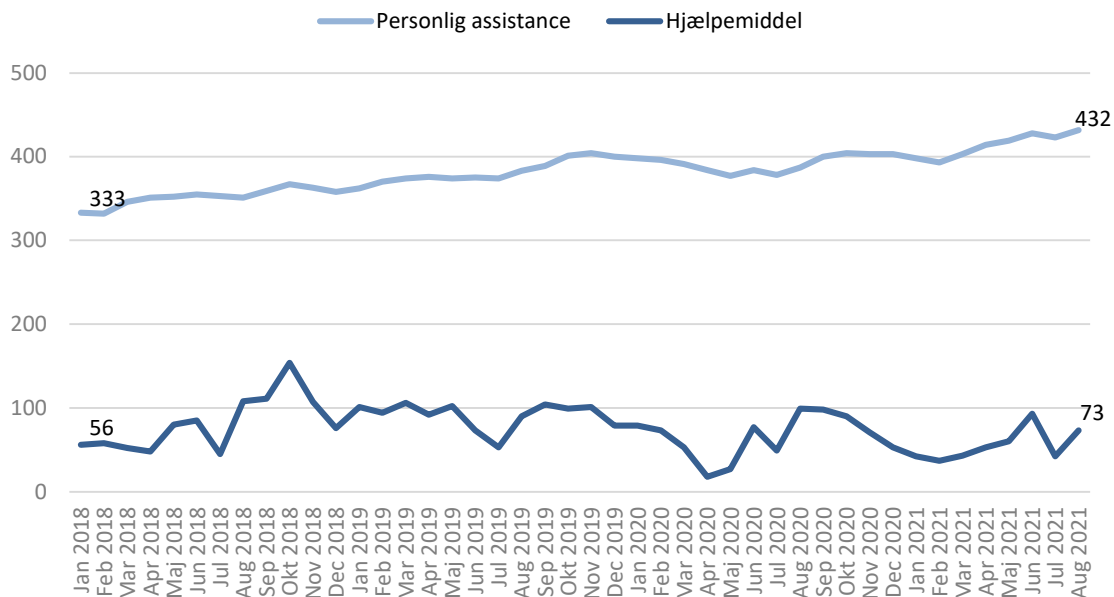
Det er ikke muligt at opgøre, om der er tale om private eller offentlige jobs.

Opgørelsen i figur 1 dækker perioden fra starten af 2018 og frem. Afgrænsningen af tidsperioden skyldes, at man først fra 2018 fik en ensartet og konsekvent registreringspraksis.

Figur 1: Udvikling i antal voksne med personlig assistance og hjælpemidler

7. oktober 2021
Side 3 af 8

Anm: Data fra Jobindsats.dk over borgere i Aarhus Kommune, der har fået bevilliget personlig assistance eller hjælpemidler fra Sociale Forhold og Beskæftigelse. Bemærk, at der herudover også bevilges hjælpemidler til personer med handicap i regi af Sundhed og Omsorg – disse hjælpemidler vil også kunne anvendes i arbejdsmæssig sammenhæng, uden at Sociale Forhold og Beskæftigelse kan opgøre omfanget heraf.

Gennem de seneste år har et stigende antal borgere med handicap fået bevilliget personlig assistance, så de gennem en særlig personlig og praktisk støtte har kunnet varetage deres job. I august 2021 var antallet 432 personer. Det drejer sig typisk om hjælp til fysisk aflastning og strukturering af arbejdet. Det er primært borgere med fleksjob, ordinær beskæftigelse og førtidspension, som får bevilliget personlig assistance.

73 borgere fik bevilliget handicapkompenserende hjælpemidler i august 2021. Hjælpemidlerne gives typisk til udstyr og arbejdsredskaber samt indretning af arbejdspladsen. Forsørgelsesgrundlaget blandt borgere med hjælpemidler er primært dagpenge og fleksjob.

Ad 2. Voksne borgere med handicap, der modtager bostøtte i eget hjem, bor i bofællesskab, botilbud eller modtager et socialt dagtilbud
Beskæftigelsen for mennesker med handicap kan også beskrives ved at se på, hvor mange borgere med handicap, der har et socialt tilbud og samtidig har en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det omfatter både borgere, der er i gang med en uddannelse, arbejder på almindelige vilkår, er i fleksjob, skånejob, løntilskud eller virksomhedspraktik.

Opgørelsen af tilknytning til arbejdsmarkedet, baserer sig på borgere, der har Aarhus som handlekommune, dvs. borgere hvor det er Aarhus kommune, der har visiteret til den sociale indsats. Opgørelsen kan derfor også omfatte borgere, der ikke er bosat i Aarhus.

7. oktober 2021
Side 4 af 8

Det er ikke muligt at opgøre, om der er tale om private eller offentlige jobs.

De anvendte datamodeller dækker perioden fra MSB's omorganisering ifm. etableringen af Borgernes MSB og frem. Det svarer til perioden fra 4. kvartal 2019 og frem.

Table 1: Tilknytning til arbejdsmarkedet blandt voksne i sociale tilbud grundet handicap

Antal borgere i Aarhus Kommune	2019		2020			2021	
	4. kvt.	1. kvt.	2. kvt.	3. kvt.	4. kvt.	1. kvt.	2. kvt.
Ordinært job og uddannelse	305	305	309	322	320	318	323
Anden beskæftigelse	194	182	180	202	178	155	206
Tilknytning til arbejdsmarkedet	482	476	483	506	486	465	500
Borgere med handicap i sociale tilbud	2330	2371	2360	2365	2358	2349	2370

Anm: Opgørelse over borgere i sociale tilbud med tilknytning til arbejdsmarkedet. Ordinært job og uddannelse dækker borgere i arbejde, fleksjob, ordinær uddannelse, Forberedende Grunduddannelse (FGU) og Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU). Anden beskæftigelse dækker borgere i skånejob, løntilbud og virksomhedspraktik. Tilknytning til arbejdsmarkedet dækker unikke borgere med uddannelse eller beskæftigelse (da borgerne kan være registreret med flere forskellige typer beskæftigelse samtidig, svarer det samlede antal unikke borgere med tilknytning til arbejdsmarkedet ikke til summen af borgere med ordinært job og uddannelse og anden beskæftigelse).

I 2. kvartal 2021 var 500 borgere med handicap i sociale tilbud i arbejde eller uddannelse: 323 af disse personer havde et ordinært job eller var under uddannelse, mens 206 havde en anden form for beskæftigelse. Blandt borgerne med ordinært job og uddannelse har 2/3 et fleksjob, hvor der kan tages særlige hensyn til borgernes nedsatte arbejdsevne. Blandt borgerne med anden beskæftigelse er der primært tale om løntilskud og virksomhedspraktik, mens færre er i skånejob for førtidspensionister.

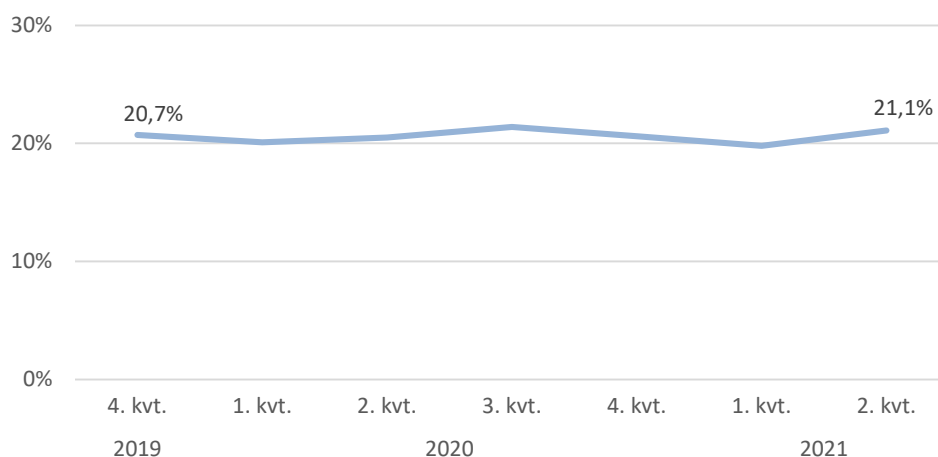
Udviklingen i beskæftigelsen blandt disse borgere har været svingende de seneste syv kvartaler grundet Covid-19. Set over tid har flere med handicap dog et ordinært job eller uddannelse, hvilket skyldes, at flere har fået et fleksjob. Ligeledes er flere i "anden beskæftigelse", især fordi flere har fået job med løntilskud. Variationen i antallet med "anden beskæftigelse" skyldes, at en række aktiviteter på beskæftigelsesområdet har været suspenderet i længere perioder under Covid-19 pandemien, hvilket har påvirket borgere i virksomhedspraktik.

7. oktober 2021
Side 5 af 8

Samlet set var tilknytningen til arbejdsmarkedet 21,1% i 2. kvartal 2021 blandt borgere med handicap i sociale tilbud mod 20,7% ved udgangen af 2019.

Figur 2. Udvikling i andel voksne med handicap med tilknytning til arbejdsmarkedet

Blandt borgere med handicap uden tilknytning til arbejdsmarkedet modtager hovedparten førtidspension, mens en tredjedel har midlertidige ydelser som forsørgelsesgrundlag.

Hvis borgere med handicap ikke har en egentlig tilknytning til arbejdsmarkedet, kan de i dagtimerne være bevilget et beskyttet beskæftigelsestilbud eller et aktivitets- og samværstilbud efter Serviceloven. Voksne borgere med handicap, der modtager bostøtte i eget hjem, bor i bofællesskab, botilbud eller modtager et socialt dagtilbud. Disse tilbud omfatter dels arbejds- og værkstedstilbud og dels skærmede sociale dagtilbud med pædagogisk støtte til voksne med betydelige funktionsnedsættelser. Her er der fokus på samvær, aktivitet og beskæftigelse. I 2. kvartal 2021 fik 1.116 borgere med handicap i sociale tilbud et sådant beskæftigelses- og aktivitetstilbud. Det er lidt færre end ved udgangen af 2019.

Tabel 2: Antal voksne med handicap i sociale beskæftigelses- og aktivitetstilbud

Antal borgere i Aarhus Kommune	2019		2020			2021	
	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.
Sociale dagtilbud til voksne	1.134	1.133	1.126	1.132	1.130	1.122	1.116

Anm: Opgørelse over borgere i aktivitets- og samværstilbud samt beskyttet beskæftigelse til borgere med handicap.

Indsatser ift. beskæftigelse af borgere med handicap

MSB har en række forskellige indsatser og tilbud, der har til formål at understøtte, at borgere med handicap inkluderes på arbejdsmarkedet. Nedenfor beskrives en række af disse initiativer.

7. oktober 2021

Side 6 af 8

Det tværgående fastholdelsesteam

Det tværgående fastholdelsesteam formidler viden om støttemuligheder for handicappede på arbejdsmarkedet og beviliger hjælpemidler og personlig assistance til folk med fysiske eller psykiske handicap, herunder døvetolkning.

Det tværgående fastholdelsesteam beviliger også handicapkompenserende hjælpemidler til arbejdsrelaterede formål.

Fastholdelsesteamet vurderer, om en borger kan anvende fortrinsret, grundet sit handicap, ved ansøgning om en stilling i det offentlige samt vejleder nyuddannede med handicap om isbryderordningen, som er en særlig løntilskudsordning for målgruppen. Fastholdelsesteamet kan kontaktes af borgere, arbejdsgivere eller andre relevante personer eller organisationer.

Hjerneskadecentret

På Hjerneskadecentret får voksne med erhvervet hjerneskade mulighed for at udvikle deres kognitive, følelsesmæssige, fysiske og sociale funktioner. Målet med indsatsen er først og fremmest at (gen)skabe tilknytning til arbejdsmarkedet/uddannelse. Undervejs i forløbet iværksættes en virksomhedspraktik eller et uddannelsesforløb. Her sikres borgere en håndholdt hjælp, hvor kontaktpersonen sikrer opfølgingsmøder med arbejdsgiver og koordinering med jobkonsulent og virksomheds- eller fastholdelseskonsulent.

Autismeteam

Team i Ungecentret Kalkværksvej med fokus på unge med autisme i ressourceforløb og brobygning til virksomheder (Teamet er foreløbig nedsat i en periode fra 2021-2023).

Fremskudt indsats på SORAS

Fremskudt beskæftigelsesindsats for ledige borgere med autismedforstyrrelser, som er bevilliget bostøtte ved SORAS.

I samarbejde med borgeren og bostøtte fra SORAS etableres et målrettet virksomhedsrettet forløb med henblik på, at borgerne opnår tilknytning til arbejdsmarkedet i fleksjob eller anden form for ansættelse.

Virksomhedsøvebaner – på vej i fleksjob

Målgruppen er ledighedsydelsesmodtagere, der har udfordringer psykisk, fysisk eller har et handicap i forhold til at indgå på en arbejdsplads. Der kan være et behov for at træne faglige og sociale kompetencer og i det hele taget blive klædt på til arbejdsmarkedet.

Aarhus Kommune har indgået aftaler med en række private virksomheder om at lave øvebaner, som giver borgerne mulighed for at træne sociale og praktiske færdigheder på en arbejdsplads.

7. oktober 2021
Side 7 af 8

Jobstien

Jobstien har til formål at understøtte social inklusion ved mulighed for arbejde på en ordinær arbejdsplads. Målgruppen er ledige borgere med udviklingshæmning eller udviklingsforstyrrelse for alle forsørgelses målgrupper. I projektet er hver borger tilknyttet en jobpædagog, som understøtter borgeren både i praktikken, og når borger er i job.

Projekt: Fra dagtilbud og beskæftigelse

Projektet rummer to ben:

- Et koblingskompetenceprojekt mellem den sociale myndighed på ungeområdet, jobcenterdelen på ungeområdet og afdelingen for særlige virksomhedsindsatser med fokus på at bringe unge med handicap i beskæftigelse på særlige vilkår.
- Et samarbejdsprojekt mellem Voksne, Job og Handicap og afdelingen for særlige virksomhedsindsatser, der skal bringe borgere, der er i lærings- og beskæftigelsestilbud (dagtilbud), i beskæftigelse på særlige vilkår.

I job med handicap

Målgruppen for indsatsen er borgere med en funktionsnedsættelse af psykisk, fysisk, sensorisk eller kognitiv karakter, der får dagpenge, ledighedsydelse eller er jobparat på kontakthjælp. Borgerne modtager en håndholdt, virksomhedsrettet indsats til jobsøgning kombineret med viden om de handicapkompenserende ordninger.

Flexuddannelsen

Erhvervsrettet 2-årig uddannelse for unge, som har afsluttet en Særligt Tilrettelagt Uddannelse (STU).

Grøn STU

Nyopstartet Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU) med grøn profil målrettet unge med autisme (startet august 2021).

Udover Grøn STU driver Aarhus Kommune en STU for borger med multi-handicap og kognitive handicap kaldet Lyngåskolen.

Velfærdsteknologisk indsats

Indsats for ledige borgere med en funktionsnedsættelse indenfor følgende målgrupper, som gennem brugen af velfærdsteknologiske løsninger kan ansættes i fleksjob: Fysiske funktionsnedsættelser (f.eks. muskelsvind, CP, smerter i bevægeapparatet, gig, blinde/svagsynede, læse- og skrivningsvanskeligheder), hjerneskade, autisme, ADHD, stress (PTSD) og angst.

Derudover har MSB en række beskæftigelsesrettede tilbud og indsatser målrettet borgere med psykisk sygdom/sårbarhed. Disse tilbud kan være relevante ift. borgere med psykisk handicap/varige psykiske funktionsnedsættelser:

7. oktober 2021
Side 8 af 8

- Morfeus: Sammenhængende og koordineret beskæftigelsesrettet indsats, der understøtter, at unge mellem 18-40 år med skizofreni påbegynder eller fastholdes i allerede påbegyndt uddannelsesforløb, eller, at de opnår en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Team Futurum: Virksomhedsrettet indsats til ledige eller sygemeldte borgere med psykisk sårbarhed med videregående uddannelse/afbrudt videregående uddannelse med henblik på beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked.
- Ikaros: Samarbejdsprojekt mellem Regionspsykiatrien (Team for Bipolar Lidelse) og Unge, Job og Uddannelse målrettet (ny)diagnosticerede unge med bipolar lidelse og en sag i jobcentret. Projektet består i koordinering af den behandlingsmæssige og beskæftigelsesmæssige indsats.
- IPS: Beskæftigelsesindsats for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere over 30 år, der modtager støtte efter Servicelovens §§107 eller 85 grundet deres psykiske vanskeligheder.
- Investeringsmodel: Psykisk sårbare på Nørre Allé: Styrket tværfagligt samarbejde mellem Dagområdet og Unge, Job & Uddannelse med fokus på relevante aktiviteter for målgruppen under Center for Dagområdet kombineret med fremskudt virksomhedsvendt indsats fra Unge, Job & Uddannelse.
- R&R2-ADHD: R&R2-ADHD er en evidensbaseret social indsats målrettet unge (18-25 år) med ADHD/ADD-diagnose. De unge indgår i et intensivt forløb, hvor de deltager i 15 undervisningssessioner á to timers varighed. Indsatsen har bl.a. et job- og uddannelsesunderstøttende sigte.